

***Върховен Съвет 33°
на България
Национален Изследователски
Институт “Стар и Приет
Шотландски Ритуал”***

***Supreme Council 33°
for Bulgaria
National Research Society
“Ancient and Accepted
Scottish Rite”***

06 април 2006 г.

Градеж № 26

Обреди и Ордени в Шотландия

Една бегла историческа справка за Шотландия показва, че вследствие на значителната независимост на Ложите, много от тях не само не са се подчинявали на Великата Ложа, но и са практикували в рамките на собствения си Ритуал и редица степени “оттатък занаята”. Тази практика е добила особено големи размери в последните десетилетия на 18-ти век.

Съобразявайки се с приетия през 1799г. “Закона за тайните общества” и в стремежа си да ограничи и едновременно с това да сложи ред в разнообразието на степени, практикувани по шотландските земи, Великата Ложа на Шотландия издава директива (октомври 1800г.), съгласно която ”забранява и лишава от правото своите дъщерни Ложи да провеждат сбирки на степен по-висока от Майсторската, като наказанието е отнемане на Патента.”

Тази забрана е била приета неохотно, но постепенно се е преминало към обособяването на съответните “допълнителни” структури, чрез отделянето на степените “оттатък занаята” (тези, които не са били вече отделени) и групирането и структурирането им в отделни Ордени и други Масонски формирования. Този процес е продължил известно време, като се е осъществявал не без участието на външни фактори, предимно от Англия, Ирландия и в не малка степен САЩ. Последното обстоятелство е видно ако проследим историята на формирането на повечето структури “оттатък занаята”, които са част от Масонското пространство на Шотландия и днес*.

Към днешна дата Великата Ложа на Шотландия е в “братски” отношения със следните ръководни органи на съответните структури “оттатък занаята”, инсталирани и работещи на нейна територия*:

* Виж още: www.grandlodgescotland.com

Върховен Велик Шапитър на Кралската Арка на Шотландия **(Supreme Grand Royal Arch Chapter of Scotland):**

Степента “Светата Кралска Арка” е внесена в Шотландия от Ирландия и Англия в средата на 18-ти век от разквартировани на нейна територия “военни” Ложи. Първият писмен документ е от Ложа в гр. Стирлинг от 1743г. Тези “военни” Ложи са привнесли и други степени “оттатък занаята”, които са се възприемали от местните Ложи и които са продължавали да ги практикуват и след като съответната военна част е напускала района. Освен Светата Кралска Арка широко разпространение по това време са получили редица Темплиерски степени.

След издаването на Директивата от 1800г. много от братята са приели тези степени да се обособят в отделни структури, с които същите са били узаконени. Така са възникнали “Кралския Велик Конклав на Шотландия” в 1815 г. и малко по – късно (1817г.), с активното съдействие на Великия Майстор на ОВЛ на Англия – Дука на Съсекс, Върховният Велик Шапитър на Светата Кралска Арка на Шотландия. Понастоящем броят на активно действащите Шапитри под шапката на Върховният Велик Шапитър на Светата Кралска Арка на Шотландия са 470, от които 220 извън територията на Шотландия. Седалището на Върховният Велик Шапитър е в Единбург.

Великият Приорат на Шотландия **(The Great Priory of Scotland):**

Това е ръководното тяло на “Ордена на Храма на Шотландия” (Ордена на Рицарите Темплиери и Рицарите на Малта в Англия).

Широко разпространение през втората половина на 18-ти век са получили различните Темплиерски степени. Когато се решава те да се институционализират, една част от посветените в тях са се обърнали към “Ранният Велик Бивак на Ирландия” (Early Grand Encampment of Ireland), който в течение на няколко години издава множество Патенти за инсталирането на “Биваци” (Encampments) в Шотландия. Много от тях съществуват и до днес.

В 1805г. такъв Патент е бил издаден на група Масони от гр. Единбург, които са инсталирали т.н. “Единбургски Бивак No.31” (Edinburgh Encampment No. 31). Малко по-късно тази група, под водачството на Александър Дешар (Alexander Deuchar) се трансформирала в “Великото Събрание на Рицарите Темплиери в

*Всичките те имат своя аналог в Англия. И все пак има известни различия, които са резултат на исторически фактори – еволюцията на съответната структура и не на послено място - кой е бил първи и кой от кого, кога и как е получил “патента” за инсталиране.

Единбург” (Grand Assembly of Knights Templar in Edinburgh), след което се обърнали към Великият Майстор на Ордена на Темплиерите в Англия – Дука на Кент, за получаването на Патент. В 1811г. такъв Патент е бил издаден, с което се създава “Кралския Велик Конклав на Шотландия” (Royal Grand Conclave of Scotland), като Александър Дешар става първият му Велик Майстор. Предполага се, че Дешар се е обърнал към Англия, а не към Ирландия, тъй като е имал известни резерви по отношение на валидността на Ирландските Патенти, освен това е искал да издигне авторитета на новата структура в Единбург. Опитите му да обедини всички Темплиерски структури, действащи в Шотландия, под шапката на новосформирания ръководен орган били неуспешни. Една голяма част от съществуващите Биваци предпочели да запазят Ирландските си Патенти и в 1826г. се обединили в т.н. “Ранен Велик Бивак на Шотландия” (Early Grand Encampment of Scotland). Двата органа останали да съществуват паралелно до началото на 20-ти век.

В 1905г. Великият Майстор на “Ранния Велик Бивак на Шотландия” се обърнал към Великият Майстор на “Генералния Шапитър” (както се е наричал вече “Кралския Велик Конклав”) с предложение двете структури да се обединят. Няколко години по-късно – на 3 април 1909г. “Ранния Велик Бивак на Шотландия” се саморазпуска тържествено и се създава новият ръководен орган на всички Темплиери в Шотландия – Великият Приорат на Шотландия” (The Great Priory of Scotland).

Ритуалите, които се ползват, имат подчертан Шотландски оттенък, като в тях в много по-голяма степен от другаде присъстват елементи, взаймствани от античния Орден на Темплиерите.

Интересно обстоятелство е, че Великият Приорат на Шотландия (Ордена на Рицарите Темплиери на Шотландия) е в братски отношения не само със структурите, с които Великата Ложа е, но и още с “Ордена на Тайния Монитор” (The Order of the Secret Monitor) и “Великият Съвет на Ордена на Съюзните

Масонски Степени на Англия и Уелс и Зад-океанските Окръзи и Съвети на същия” (The Grand Council of the Order of the Allied Masonic Degrees of England & Wales and Districts & Councils Overseas)*.

* Двата списъка могат да се видят в официалния Уеб-сайт на Великата Ложа на Шотландия: www.grandlodgescotland.com/glos/site_map.html и този на Великия Приорат на Шотландия: <http://greatpioriofscotland.com>

Кралския Шотландски Орден **(The Royal Order of Scotland)**

Това е най “Шотландския” от всички действащи понастоящем Ордени и Обреди, въпреки, че не е възникнал в самата Шотландия.

Върховния Съвет на Шотландия **(The Supreme Council for Scotland)**

Върховният Съвет за Шотландия е инсталиран през 1846г. от Северната Юрисдикция на САЩ. В Шотландия, както и в Англия и Ирландия първата степен, която реално се присвоява е 18-тата. Това става в рамките на т.н. Шапитри на “Червения Кръст” (Rose Croix Chapters). Присвояването на степените от 29-та до 33-та става от Върховния Съвет.

Великия Имперски Съвет на Шотландия **(The Grand Imperial Council of Scotland)**

Това е ръководното тяло на “Имперския, Религиозен и Военен Орден на Рим и на Червения Кръст на Константин, Светата Гробница и на Св. Йоан Евангелиста” (Imperial Religious Order of Rome and the Red Cross of Constantine, the Holy Sepulchre and of St. Joan the Evangelist).

Орденът на Червения Кръст на Константин в Шотландския му вариант включва 40 Конклава, от които 29 в самата Шотландия и 11 в отвъдокеанските територии. Към всеки Конклав са прикачени съответните Светилища (Sanctuary) на Ордена на Светата Гробница и Командериите на Ордена на Св. Йоан Евангелиста.

Членството в Ордена е само по покана.

Съставил: Брат Илия Коев
Канцелария на Върховен Съвет 33°